

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

Факультет соціології

Кафедра методології та методів соціологічних досліджень

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Якісні методи в гендерних дослідженнях

для студентів

галузь знань 05 Соціальні та поведінкові науки
спеціальність 054 «Соціологія»
освітній рівень магістр
освітня програма «Гендерні студії»
вид дисципліни вибіркова

Форма навчання денна
Навчальний рік 2020/2021
Семестр 4
Кількість кредитів ECTS 4
Мова викладання, навчання та оцінювання українська
Форма заключного контролю іспит

Викладачі: Юзва Л.Л.

Пролонговано: на 2021/2022 н.р. Юзв Л.Л. «31» 08 2021р.
(підпис, ПІБ, дата)

на 20 /20 н.р. () « » 20 р.
(підпис, ПІБ, дата)

КИЇВ – 2020

Ви 06

Розробник(и):

Юзва Л.Л., к.соц.н., асистент кафедри методології та методів соціологічних досліджень

ЗАТВЕРДЖЕНО

Зав. кафедри методології та методів соціологічних досліджень

(Сидоров М.В.-С.)

(підпис)

(прізвище та ініціали)

Протокол № 21 від «28» 08 2020р.

Схвалено науково - методичною комісією факультету соціології

Протокол від «28» серпня 2020 року № 1

Голова науково-методичної комісії Червінська Т.Г. Червінська Т.Г.

1. Мета дисципліни – навчання студентів застосування якісних методів у гендерних дослідженнях.

2. Попередні вимоги до опанування або вибору навчальної дисципліни:

1. Знати базові методи аналізу соціологічної інформації
2. Вміти працювати з комп'ютером
3. Володіти елементарними навичками роботи з соціологічними масивами

3. Анотація навчальної дисципліни:

Сучасне суспільство характеризується стрімким переходом гендерної тематики з сенситивної площини у буденну. Однак, такий стан речей не означає, що для проведення гендерних досліджень достатньо ефективними може бути комплекс класичних кількісних соціологічних методів. Навпаки, часто більш коректним є застосування методів з групи якісних. Зокрема, одними з групи якісних методів з найбільшою ефективністю у дослідженнях гендерної проблематики можуть бути проєктивні методики. Курс спрямований на поглиблення та доповнення знань з якісних методів (саме у гендерних дослідженнях), вироблення практичних вмінь застосування якісних методів та проєктивних методик.

4. Завдання (навчальні цілі):

Основними завданнями вивчення дисципліни є

- Ознайомити з основними якісними методами у гендерних дослідженнях
- Навчити використовувати якісні методи у гендерних дослідженнях
- Навчити збирати дані для подальшого аналізу
- Навчити аналізувати отримані емпіричні дані та робити аналітичні висновки на їх основі
- Дати навички у візуальній подачі та інтерпретації отриманих даних

Це спрямовано на формування компетентностей:

- Здатність застосовувати сучасні методи соціологічного аналізу соціальної реальності в професійній діяльності (фк5)
- Здатність аналізувати, інтерпретувати та представити числові й нечислові соціальні дані (фк8)
- Здатність застосовувати соціологічний підхід до аналізу гендерної проблематики (фк15)

5. Результати навчання за дисципліною:

Результат навчання (1. знати; 2. вміти; 3. комунікація; 4. автономність та відповідальність)		Форми (та/або методи і технології) викладання і навчання	Методи оцінювання та пороговий критерій оцінювання	Відсоток у підсумковій оцінці з дисципліни
Код	Результат навчання			
1.1	Знати методологію якісних методів у гендерних дослідженнях	Лекція, практична робота, самостійна робота	тест, практичне завдання	10
1.2	Вміти застосовувати якісні методи у емпіричних гендерних дослідженнях	Лекція, практична робота, самостійна робота у формі пілотного дослідження	тест, практичне завдання	15
2.1	Здійснювати інтерпретацію якісних (в тому числі візуальних) даних	Лекція, практична робота, самостійна робота у формі пілотного дослідження	тест, практичні завдання	15
2.2	Формувати аналітичний звіт на основі отриманих даних	Лекція, практична робота, самостійна робота у формі пілотного дослідження	тест, практичне завдання	20
2.3	Демонструвати навички самостійної дослідницької роботи, опанування новими знаннями	Лекція, практична робота, самостійна робота у формі пілотного дослідження	тест, практичні завдання, підсумковий проєкт	40

6. Співвідношення результатів навчання дисципліни із програмними результатами навчання

Програмні результати навчання (назва)	Результати навчання дисципліни (код)				
	1.1	1.2	2.1	2.2	2.3
Застосовувати традиційні та новітні методи збору та аналізу соціологічних даних (прн9)	+	+	+	+	+
Вміти визначати гендерно обумовлені проблеми в різних сферах суспільного життя (прн19)	+	+	+	+	+
Застосовувати соціологічний підхід до аналізу гендерної проблематики (прн22)		+		+	+

7. Схема формування оцінки.

7.1 Форми оцінювання студентів:

- семестрове оцінювання:

1. Практичні роботи (6 робіт) із застосуванням конкретних процедурних та методичних операцій в межах якісних методів: РН 1.1, РН 1.2 – **30/18 балів** (по 5 максимальних або 3 мінімальні бали за кожною)
2. КР (тест) з тем 1-6: РН 1.1, РН 1.2, РН 2.1 – **10 балів/ 4 бали**
3. Підсумковий міні проєкт із застосуванням якісного методу для дослідження гендерної проблематики: РН 2.1, РН 2.2, РН 2.3 – **20 балів/ 14 балів**

- підсумкове оцінювання – іспит: РН 1.1, РН 1.2, РН 2.1

- умови допуску до підсумкового оцінювання:

Для студентів, які набрали сумарно за модулі меншу кількість балів за критично-розрахунковий мінімум – 36 балів для одержання допуску до іспиту обов'язковим є повторне написання контрольної роботи та підготовка підсумкового проєкту.

7.2 Організація оцінювання:

1. Практичні роботи з тем 1-6 з застосуванням конкретних процедурних та методичних операцій в межах якісних методів: РН 1.1, РН 1.2
2. КР (тест) з тем 1-6: РН 1.1, РН 1.2, РН 2.1
3. Підсумковий міні проєкт із застосуванням якісного методу для дослідження гендерної проблематики з тем 1-6: РН 2.1, РН 2.2, РН 2.3

7.3 Шкала відповідності оцінок

Відмінно / Excellent	90-100
Добре / Good	75-89
Задовільно / Satisfactory	60-74
Незадовільно / Fail	0-59

8. Структура навчальної дисципліни. Тематичний план лекцій та практичних занять

№ п/п	Номер і назва теми	Кількість годин		
		Лекції	Практичні	Самостійна робота
1. Методологія якісних методів у гендерних дослідженнях				
1	Методологічні особливості якісних методів у гендерних дослідженнях	4	2	7
2	Якісний аналіз змістовних зв'язків у емпіричних результатах гендерних досліджень	4	2	7
2. Проективні методики у гендерних дослідженнях				
3	Методологічні основи проєктивних методик у гендерних дослідженнях	4	2	7
4	BAE ¹ : можливості застосування у гендерних дослідженнях	2	2	7
3. Методики, що ґрунтуються на стратегії виявлення у гендерних дослідженнях				
5	Методологічні можливості методик, що ґрунтуються на стратегії виявлення	4	2	7
6	Обробка та аналіз отриманих даних (на основі застосування методик виявлення)	2	2	7
	<i>Контрольна робота (тест)</i>		2	
7	Підсумкова комплексна робота (проєкт)		6	38
	ВСЬОГО	20	20	80

Загальний обсяг 120 год., в тому числі:

Лекцій – 20 год.

Практичні заняття – 20 год.

Самостійна робота – 80 год.

9. Рекомендовані джерела:

Основна: (Базова)

1. Гендерні дослідження : прикладні аспекти : монографія / [В. П.Кравець, Т.В. Говорун, О. М.Кікінежді та ін.] ; за наук. ред. В. П.Кравця. – Тернопіль : Навчальна книга – Богдан, 2013. – 448 с.
2. Hughes Ch. Developing Reflexivity in Research. http://www2.warwick.ac.uk/fac/soc/sociology/staff/academicstaff/chughes/hughesc_index/teachingresearchprocess/reflexivity/
3. Miles M.D., Huberman A.M. Qualitative data analysis. A methods sourcebook. Edition 3: SAGE Publications.- pp. 105-272.

Додаткова:

1. Галян І.М. Проєктивні методики/ Психологія// Психодіагностика. - http://pidruchniki.ws/12281128/psihologiya/proektivni_metodiki
2. Галян І.М. Проективні методики дослідження особистості/ Психологія// Психодіагностика. - http://pidruchniki.ws/15931106/psihologiya/proektivni_metodiki_doslidzhennya_osobistosti
3. Кожуховская Л.С., Позняк И.В. Рефлексивные техники, методы и приемы// Народная асвета. – 2009. - №4. - <http://www.n-asveta.by/dadutki/kozuhovskaya.pdf>
4. Ньюман, Л. Анализ качественных данных // Социологические исследования. 1998. - № 12. - С. 101-114.
5. Павлова Н.Д. Современный диалог-анализ// Иностранная психология. – 1996, № 6. – С. 62 – 68.

6. Подшивалкина В. К вопросу о применении качественных методов в социологии, или Какой опыт мы изучаем? // Социология: теория, методы, маркетинг, 2008. - № 4. – С. 197-206.
7. Проективні методики дослідження. - http://www.kneu.dp.ua/moodle-new/pluginfile.php/26836/mod_resource/content/0/PSP_7.108_8.108_OM_9.3.pdf
8. Параконцептуальные заимствования. Интернационализация аксиологической составляющей и аксиологических концептов// Привалова И.В. Интекультура и вербальный знак (лингвокогнитивные основы межкультурной коммуникации): Монография.– М.: Гнозис, 2005. – Гл. 4 (§ 4.3).- С.297-313.
9. Семина М.В. Написание отчета по качественному исследованию // Журнал социологии и социальной антропологии. 2007. Том X. № 2. – С. 155-164.
10. Татарова Г.Г. Качественные методы в структуре методологии анализа данных // Социология: 4М, 2001. - № 14. – С. 33-52.
11. Толстова Ю.Н., Масленников Е.В. Качественная и количественная стратегии. Эмпирическое исследование как измерение в широком смысле // Социологические исследования. - 2000. № 10. - С. 101-109.
12. Хеллевик О. Социологический метод/ Пер. с норв. - М.: Весь мир, 2002. - 192 с.
13. Юзва Л. Застосування рефлексивних методик у емпіричних соціологічних дослідженнях освіти / Людмила Юзва. // Емпіричні дослідження для реформування освіти в Україні: Збірник матеріалів I Міжнародної наукової конференції Української асоціації дослідників освіти (11 лютого 2017 р.)/ За ред. С.Щудло, О.Заболотної, О.Ковальчук. – Київ – Дрогобич: ТзОВ «Трек-ЛТД», 2017. – С. 190–193.
14. Юзва Л. Специфіка використання комбінованої рефлексивної методики для вивчення групи національних цінностей/ Людмила Леонідівна Юзва. // Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Серія: Соціологія./ Ред. О.Куценко. – Київ: Видавничо-поліграфічний центр «Київський університет», 2017 - №1 (8). - С. 45-53.
15. Юзва Л. Л. Спроби застосування вільного асоціативного експерименту в емпіричному соціологічному дослідженні / Людмила Леонідівна Юзва // Методологія і методи соціологічних досліджень в Україні: історія та сучасні проблеми. До 70-річчя Володимира Паніюто: збірник статей за матеріалами конференції, 22 січня, м. Київ / за наук. ред. В.С. Бакірова та Є.І.Головахи / Людмила Леонідівна Юзва. – Київ: Інститут соціології НАН України, ХНУ імені В.Н.Каразіна, 2017. – С. 193–198.
16. Юзва Л. Л. Українці в Російській Федерації: маркери експлікації спільності/ Л. Л. Юзва.// Науковий вісник Інституту політичних і геополітичних досліджень. – 2015. – №1. – С. 161–180.
17. Ядов В. А.Стратегия и методы качественного анализа данных // Социология: 4М, 1996. - № 1. – С. 14-31.
18. Mauelshagen J., Greggers U. Experimental access to associative learning in honeybees.- http://www.neurobiologie.fu-berlin.de/menzel/Pub_AGmenzel/MauelshagenGreggers_Apidologie_1993.pdf
19. Park L., Shobe K. Associative and categorical relations in the associative memory illusion.- <http://socrates.berkeley.edu/~kihlstrm/AMI-PSK-Supplement.htm>

¹ BAE – вільний асоціативний експеримент.